

Onderwerp Zienswijze Begrotingswijziging 2021 VRJR

Portefeuillehouder Ankie van Tatenhove

Registratienummer BR2100092

Datum Raad 30 september 2021

Gevraagde beslissing:

1. De zienswijze op de eerste begrotingswijziging Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond (GRJR) 2021 vast te stellen en deze naar de GRJR te verzenden.

0. Samenvatting

In de periode tot juli 2021 heeft de GRJR te maken gehad met diverse ontwikkelingen die hebben geleid tot het vaststellen van de definitieve begroting 2022. De ontwikkelingen en analyses die hebben geleid tot de definitieve begroting 2022, geven tegelijkertijd de noodzaak en wenselijkheid om de begroting 2021 hierop aan te passen. Daarvoor heeft de GRJR gekeken naar de getalsmatige ontwikkeling van de jeugdhulpverlening. Op basis daarvan heeft de GRJR wijzigingen voorgesteld voor:

- De indexatie pleeghulp naar het prijspeil 2021;
- De overschrijding van jeugdhulptrajecten in het kader van Adolescentenstrafrecht (ASR);
- De toenemende druk op de spoedhulp;
- De oplopende wachttijden.

Hierdoor zijn de kosten van de specialistische jeugdhulp en daarmee onze bijdrage aan de GRJR toegenomen. Waarbij opgemerkt wordt dat de verhoogde inleg voor onze gemeente van € 374.117 ruimschoots wordt gedekt door de incidenteel verkregen middelen uit 2021. De raad wordt gevraagd uiterlijk 1 oktober 2021 haar zienswijze aan de GRJR kenbaar te maken. In de bijgevoegde brief hebben wij een concept zienswijze opgesteld. Deze zienswijze is in lijn met de eerder door uw raad vastgestelde zienswijze begroting 2022. De begrotingswijziging wordt bij slotwijziging 2021 verwerkt na goedkeuring AB.

1. Aanleiding/ context met tijdlijn

Het dagelijks bestuur van de GRJR heeft uw raad op 2 juli 2021 de vastgestelde begroting 2022 doen toekomen en tevens de eerste begrotingswijziging 2021. De ontwikkelingen en analyses in 2021 hebben geleid tot maatregelen die structureel doorwerken in de begroting 2022 en daarin zijn verwerkt. Die ontwikkelingen geven tegelijkertijd de noodzaak en wenselijkheid de begroting 2021 hierop aan te passen. Het budgetrecht ligt bij de raad daarom vragen wij u in te stemmen met de eerste begrotingswijziging 2021 zodat de begroting weer in lijn is met de verwachte kosten. Daarom vraagt het dagelijks bestuur uw raad om uiterlijk 1 oktober 2021 uw eventuele zienswijze met betrekking tot de concept begrotingswijziging 2021 aan de GRJR kenbaar te maken. De zienswijze voor de concept begrotingswijziging is in lijn met de eerder door uw raad vastgestelde en verzonden zienswijze begroting 2022.

2. Maatschappelijk effect

Het realiseren van passende ondersteuning, hulp en zorg voor jeugdigen en hun ouders en een efficiënte uitvoering van taken, voortvloeiend uit de Jeugdwet.

3. Argumenten

1.1 De raad heeft het recht om haar zienswijze kenbaar te maken.

Conform de Wet Gemeenschappelijke Regelingen kunnen raden van de deelnemende gemeenten bij een ontwerpbegrotingswijziging een zienswijze indienen. Op deze manier kunnen zij kaders meegeven aan gemeenschappelijke regelingen en invloed uitoefenen op het beleid van de gemeenschappelijke regeling. Uw raad heeft vastgesteld dat u op iedere begroting van een Gemeenschappelijke Regeling een zienswijze indient.

1.2 Realistische aanpassing van de begroting 2021

In de periode tot juli 2021 heeft de GRJR te maken gehad met diverse ontwikkelingen die het realiteitsgehalte in de begroting 2021 beïnvloeden. De vastgestelde begroting 2021 is gebaseerd op de aanname dat de hoeveelheid geleverde zorg constant blijft en dat daarnaast een besparingseffect optreedt van taakstellingen (met name transformatieplannen). Om na te gaan of de hierop gebaseerde begroting voldoende reëel is, heeft de GRJR gekeken naar de getalsmatige ontwikkeling van de jeugdhulpverlening. De ontwikkelingen en analyses in 2021 hebben geleid tot maatregelen die structureel doorwerken in de begroting 2022 en zijn daarin verwerkt. Deze ontwikkelingen geven tegelijkertijd de noodzaak tot het aanpassen van de begroting 2021. Inhoudelijk gaat het om het realistisch begroten, de inzet van rijksmiddelen voor acute hulp in 2021 en voor de aanpak van de wachttijden in 2021 en 2022. De wijziging is erop gericht onvermijdelijke tegenvallers achteraf voor te zijn en de inzet van extra (rijks)middelen ordentelijk te laten plaatsvinden. Derhalve worden door de hierna volgende wijzigingen voorgesteld:

1.2.1 Verhogen budgetplafond spoedhulp

Onder andere in onze regio zijn al langere tijd zorgen over de wachttijden met name in de specialistische ambulante jeugdhulp (opdracht E) en meer recent de grote druk op de ambulante spoedhulp. Oorzaak van de stijging van de druk is een combinatie van maatschappelijke gevolgen van Covid-19, de al langer bestaande wachttijden en een gelimiteerd budget voor ambulante hulp door het sturen op het budgetplafond. Deze trend zet zich vooralsnog voort in 2021. Voor onze regio verwachten de aanbieders dat het aantal jeugdigen dat spoedhulp nodig heeft - en noodzakelijke vervolghulp - met circa 250 jeugdigen zal stijgen ten opzichte van 2020. Deze instroom kan de GRJR niet opvangen met het huidige budget. Deze situatie heeft het GRJR-bestuur doen besluiten om voor 2021 het budgetplafond in opdracht E met € 4 miljoen te verhogen en via de kwartaalrapportages te monitoren hoe de uitnutting van de budgetten in E zich ontwikkelt. Er is gerekend op ca. 200 kinderen extra met een gemiddeld bedrag van circa € 20.000 per spoedtraject.

1.2.2 Extra investering aanpak wachttijden

Met name voor ambulante hulp zijn de wachttijden al langer ongewenst hoog. Sinds eind 2020 zien we een stijging van de wachttijd en het aantal wachtenden. Dit is mogelijk ook een effect van de coronamaatregelen. Dit leidt tot andersoortige en zwaardere problematiek (zoals eetstoornissen, suïcide), meer spoed/nood op de wachtlijst, langere trajecten door afzeggen consulten (dus minder ruimte voor nieuwe instroom) en tot slot uitval van personeel (waardoor er nog minder ruimte is voor instroom). De GRJR heeft fors ingezet op de aanpak wachttijden. In de eerste plaats blijven we de gezamenlijke aanbieders van ambulante hulp verantwoordelijk houden voor maximale benutting van de capaciteit. We ontwikkelen samen met de aanbieders een nieuwe aanpak om de wachttijden naar beneden te brengen, waarin o.a. triage en trajectregie centraal staan. Ondertussen sturen we erop dat gegevens over kinderen op de wachtlijst bekend zijn bij de betreffende gemeente, zodat waar mogelijk alternatieve oplossingen worden ingezet.

1.2.3 Overschrijding opdracht A pleeghulp

Voor pleeghulp wordt voorzichtigheidshalve voorgesteld om de begroting 2021 minstens te verhogen naar het realisatieniveau 2020. Om hetzelfde aantal jeugdigen te blijven bereiken dient te worden geïndexeerd naar prijspeil '21. Dit betekent een verhoging van € 2,2 miljoen. Om deze structurele lastenstijging te dekken wordt voorgesteld om de geraamde baten uit inleg van de deelnemende gemeenten in gelijke mate te verhogen.

1.2.4 Overschrijding voor jeugdhulptrajecten in het kader van het ASR

Voor 2020 was extra subsidietoekenning noodzakelijk. In de jaarrekening 2020 is dan ook een overschrijding van €0,77 miljoen zichtbaar. Op dit moment is al zeker dat voor 2021 minimaal eenzelfde overschrijding onvermijdelijk is. Het budget is voor 2021 slechts geïndexeerd, voorgesteld wordt om de begroting 2021 met de onvermijdelijke extra uitgaven op te hogen (met geïndexeerde bedragen). Dit komt neer op €0,78 miljoen extra. Om deze structurele lastenstijging te dekken wordt voorgesteld om de baten uit inleg van de deelnemende gemeenten in gelijke mate te verhogen.

1.2.5 Onvermijdelijke toename van onze bijdrage aan de GRJR

Onder andere door het voorstel voor indexactie pleeghulp naar het prijspeil 2021, de overschrijding van jeugdhulptrajecten in het kader van ASR, de toenemende druk op de spoedhulp en oplopende wachttijden mede als gevolg van de coronamaatregelen zijn de kosten van de specialistische jeugdhulp en daarmee onze bijdrage aan de GRJR toegenomen. Deze ontwikkelingen en analyses waren tijdens het opstellen van de concept begroting nog niet bekend. Door deze ontwikkelingen is het echter onvermijdelijk c.q. noodzakelijk om de begroting 2021 te wijzigen.

4. Kanttekeningen

1.1 Aanpak wachttijden

Wij onderschrijven de inzet op versteviging van de Zorgbemiddelingsstafel E. Wel dient daar de nodige vaart achter gezet te worden. Zodat alle jeugdigen die langer wachten dan 12 weken zo spoedig mogelijk worden geholpen. Voor wat betreft het ordentelijk laten plaatsvinden van de extra (rijks)middelen voor de aanpak wachttijden wordt opgemerkt dat deze uitgaven gekoppeld dienen te worden aan concreet meetbare resultaten. Een deel van deze middelen dient gereserveerd te worden voor zogenaamde overbruggingshulp aan de jeugdigen op de wachtlijst. Daarmee wordt aangesloten op het uitgangspunt om de problematiek van de wachtende kinderen, binnen de huidige kaders en zoveel mogelijk passend bij wat er al is op te lossen.

5. Financiële consequenties met dekkingsvoorstel

Extra inleg

Op basis van de in de begroting 2021 opgenomen systematiek leidt de bijstelling van de begroting tot een extra inleg € 374.117. Deze verhoging is gebaseerd op de begroting 2021 en daaruit volgend de eerste begrotingswijziging. De begrotingswijziging wordt bij slotwijziging 2021 verwerkt na goedkeuring AB.

Dekking

Na lang lobbyen richting Rijk hebben gemeenten in 2021 € 613 miljoen ontvangen voor het opvangen van de hogere kosten in de jeugdhulp (€ 438 miljoen via de algemene uitkering, resterend deel moet aangevraagd worden via een specifieke uitkering (€ 120 miljoen) en de VNG krijgt € 55 miljoen voor regionale coördinatie en landelijke informatievoorziening). Voor Lansingerland betekent dat een bedrag van ruim € 1,3 miljoen. In 2022 hebben we landelijk € 1,8 miljard ontvangen voor jeugdhulp. Daarvan is eerder al € 300 miljoen incidenteel (€ 869.000 Lansingerland) bij de septembercirculaire 2020 beschikbaar gesteld. Verder is er tussen Rijk en de VNG afspraken gemaakt over bezuinigingen en aftrekposten van minus € 214 miljoen. Per saldo resteert dan nog een bedrag van € 1,3 miljard (ruim € 4 miljoen Lansingerland). Het nieuwe kabinet gaat voor 2023 en verdere jaren bekijken en uiteindelijk besluiten wat de gemeenten in die jaren als compensatie gaan ontvangen. Vooralsnog mogen we voor de jaren 2023 en verder 75% meenemen als stelpost als dekking van de kosten in de begroting. De extra kosten voor de verschillende onderdelen zoals hierboven beschreven kunnen worden gedekt middels de SPUK of via de algemene uitkering die we ontvangen hebben voor dekking van de incidentele jeugdgelden. De kosten van € 374.117 kunnen ruimschoots worden gedekt door de incidenteel verkregen middelen uit 2021. Namelijk € 1,3 miljoen.

Begroting 2022

Een deel van de begrotingswijziging van 2021 werkt structureel door in de begroting van 2022. Dit betreft bijvoorbeeld pleeghulp, adolescentenstrafrecht en de wachttijden problematiek. De nieuwe begroting 2022 bedraagt dus € 9.234.000 (oude begroting) plus € 410.265 is € 9.644.403. Dit wordt verwerkt in onze begroting 2022.

6. Juridische aspecten

Op grond van artikel 35 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen is de GRJR gehouden de ontwerpbegroting voor commentaar aan de deelnemende gemeenten te sturen acht weken voordat deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.

7. Duurzaamheid

Niet van toepassing.

8. Extern draagvlak / burgerparticipatie

Op 2 juli 2021 heeft het Algemeen Bestuur van de GRJR de Begroting 2022 vastgesteld. De voorgestelde begrotingswijziging 2021 hangt hiermee onlosmakelijk samen.

9. Verdere procedure

Het Algemeen Bestuur van de GRJR zal met in achtneming van de eventuele zienswijzen van de 15 gemeenten de concept begroting 2021 vaststellen op 1 oktober 2021. Vervolgens worden de documenten naar de provincie verzonden.

Bijlagen

1. Concept zienswijze begrotingswijziging 2021 (U21.05477)
2. Aanbiedingsbrief definitieve Begroting 2022 en Ontwerpbegrotingswijziging 2021 GRJR d.d. 2 juli 21 (I21.16216)
3. Definitieve Begroting 2022 van de GRJR (I21.16217)
4. Memo Zienswijzen Ontwerpbegroting 2022 (I21.16218)
5. Samenvatting zienswijzen (I21.16220)
6. Ontwerp Begrotingswijziging 2021 voor zienswijzen (I21.16219)

Datum Raad 30 september 2021

Registratienummer BR2100092

Onderwerp Zienswijze Begrotingswijziging 2021 VRJR

De raad van de gemeente Lansingerland;
Na het voorstel gelezen te hebben

Op basis van de argumenten

- De raad heeft het recht om haar zienswijze kenbaar te maken
- Realistische aanpassing van de begroting 2021
- Verhogen budgetplafond spoedhulp
- Extra investering aanpak wachttijden
- Overschrijding opdracht A pleeghulp
- Overschrijding voor jeugdhulptrajecten in het kader van het ASR
- Onvermijdelijke toename van onze bijdrage aan de GRJR

Rekening te houden met

- Gelet op artikel 35 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen is de GRJR gehouden de ontwerpbegroting voor commentaar aan de deelnemende gemeenten te sturen acht weken voordat deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.

Besluit(en)

Gevraagde beslissing:

1. De zienswijze op de eerste begrotingswijziging Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond (GRJR) 2021 vast te stellen en deze naar de GRJR te verzenden.

Dit Raadsbesluit is vastgesteld door de raad van de gemeente Lansingerland in zijn openbare vergadering van 30 september 2021,

de griffier,

drs. Marijke Walhout